

Kurzus előadója: Smid Róbert
Kurzus megnevezése: A pszichoanalízis médiumarcheológiai diskurzusa
Kurzus megnevezése angolul: On a Media-Archaeological Discourse Inherent to Psychoanalysis
Kurzus kódja: CUL-272
Kurzus helye és ideje:
Oktató elérhetősége: email: rob.smidi@gmail.com honlap: www.aitk.hu/smid_robert fogadóóra: megbeszélés szerint

A kurzusvezetés nyelve(i): magyar
A hozzászólás, vizsga nyelve(i): magyar
Írásbeli dolgozat nyelvei: angol vagy német vagy francia vagy magyar
Kurzus előfeltétele(i): Nincs, de hasznos, ha a hallgató képes francia/angol/német/spanyol nyelven szakszöveget olvasni (a 7., 10. és 11. alkalomra tekintettel)
A jegyszerzés módja(i): órai aktivitás (30%) és írásbeli dolgozat (70%)
Követelmények: Az órákon tárgyalandó primer szövegek alapos ismerete, továbbá színvonalasan érvelő, egyszersmind érdekes kérdést felvető, és azt a fókuszban tartó szemináriumi dolgozat (~20,000n terjedelemben) megírása és elektronikus úton megküldése az utolsó alkalmat követő péntekig (késés nincs!)

Kurzus leírása, tematikája:
<p>A kurzus feladata, hogy megvilágítsa a pszichoanalízis médiaelméletként történő szituálhatóságának kérdéseit, mely az óta, hogy Kittler egybekapcsolta a századforduló analóg médiumainak megjelenését és a tudattalan freudi felfedezését, eminens kérdésévé vált a mediális kultúratudománynak. A legalapvetőbb szinten egyetlen kérdés két oldala vázolható fel: hogyan hasznosítja a pszichoanalízis a médiumokat és hogyan funkcionál a pszichoanalízis maga médiumként? Erre válaszul, természetesen nem elsősorban az kínálkozik, hogy milyen technológiai médiumokkal került Freud és Lacan közvetlen kapcsolatba, mint inkább az a médiumarcheológiai alapvetés, hogy mely médiumok experimentális szerkezetei szolgáltak bizonyos teorémák kidolgozhatóságának és applikációjának a prioritáiként. Vagyis mi történik akkor, ha nem kizárólagosan diszkurzív markerekként tekintünk az olyan kifejezésekre, mint <i>rébusz</i>, <i>vetület</i>, <i>apparátus</i>, stb., inkább modellként tételezzük őket, nem megtagadva a verbális horizonton túl operatív materialitásukat. Milyen apparátusokat foglal magában a tudattalan Freud és Lacan által verifikált formájában, és hogyan járul hozzá ezzel a pszichoanalízis medialitásához? Továbbá, és fonákja felől közelítve: mely pillanatban kezd el a pszichoanalízis már maga időkritikus modellként viselkedni, és mi az, amit ennek következtében nyújtani tud a mai médiatudomány és mediális kultúratudomány számára?</p>

Kurzushoz tartozó kötelező irodalom:

1. A zaj és a betű: Sigmund Freud, *Álomfejtés* [több kiadás], 2. fejezet, 6. fejezet a), 7. fejezet a), b), e).
2. A szó és a dolog: Sigmund Freud, *A tudattalan*, in: Uő., *Ösztönök és ösztönsorsok: Metapszichológiai írások*, Budapest 1997, 77–114.
3. Az ismétlés mint kódolás: Sigmund Freud, *A halálösztön és az életösztönök* [több kiadás, *Túl az örömelven* címmel is].
4. Az interfész létrejötte: Sigmund Freud, *Az Ósvalami és az én* [több kiadás].
5. Időkritikus evolúció I.: Ferenczi Sándor, *Katasztrófák a nemi működés fejlődésében*, Budapest 1997, VI–X. fejezetek.
6. Időkritikus evolúció II.: Ferenczi Sándor, *A mechanika lelki fejlődéstörténete*, In: Uő., *A pszichoanalízis haladása*, Budapest 1919, 28–36.
7. A pszichoanalízis „materialitás” fogalma: Ferenczi Sándor, *A hisztériás materializáció jelenségei*, in: Uő., *A hisztéria és a pathoneurózisok: Pszichoanalitikai értekezések*, Budapest 1919, 16–30.; Viktor Tausk, *Über die Entstehung des Beeinflussungsapparates in der Schizophrenie*, in: *Internationale Zeitschrift für ärztliche Psychoanalyse*, Bd. 5, 1919, 1–33. [van angolul is].
- 8–9. A bináris konstitutív ideje: Sigmund Freud, *Feljegyzés a „varázsnoteszről”*, in: *Sigmund Freud: Válogatás az életműből*, szerk. Erős Ferenc, Budapest 2003, 572–576; Jacques Lacan, *Le séminaire sur la lettre volée*, in: Uő., *Écrits*, Paris 1966, 41–61. [van angolul, németül és spanyolul is]
10. A pszichés apparátus időtengelyei: Jacques Lacan, *Le temps logique et l’assertion de certitude anticipée*, in: Uő., *Écrits*, 197–213. [van angolul, németül és spanyolul is]
11. Pszichoanalízis és kibernetika: Jacques Lacan, *Psychanalyse et cybernétique, ou de la nature du langage*, in: Uő., *Le moi dans la théorie de Freud et dans la technique psychanalytique*, Paris 1978, 339–355. [van angolul, németül és spanyolul is]

A kurzushoz tartozó ajánlott irodalom:

- Annette Bitsch, « *always crashing into the same car* »: *Jacques Lacans Mathematik des Unbewußten*, Weimar 2001.
- Uő., *Diskrete Gespenster: Die Genealogie des Unbewußten aus der Medientheorie und Philosophie der Zeit*, Bielefeld 2009.
- Bruce Fink, *The Lacanian Subject Between Language and Jouissance*, Princeton (NJ) 1995.
- Kalmár György, *Szöveg és vágy: Pszichoanalízis, irodalom, dekonstrukció*, Budapest 2002.
- Friedrich Kittler, *Die Wahrheit der technischen Welt: Essays zur Genealogie der Gegenwart*, Frankfurt/M 2013.
- Lacan: Topologically Speaking*, szerk. Ellie Ragland – Dragan Milovanovic, New York (NY) 2004.
- Lydia H. Liu, *The Freudian Robot. Digital Media and the Future of the Unconscious*, Chicago (IL) 2010.
- Nina Ort, *Objektkonstitution als Zeichenprozeß: Jacques Lacans Psychosemiotologie und Systemtheorie*, Wiesbaden 1998
- Reading Seminars I and II: Lacan’s Return to Freud*, szerk. Richard Feldstein – Bruce Fink – Maire Jannus, New York (NY) 1996.
- Henning Schmidgen, *Das Unbewußte der Maschinen: Konzeptionen des Psychischen bei Guattari, Deleuze und Lacan*. München 1997.
- Sutyák Tibor, *A Freud-elv*, Pozsony 2008.
- Mai Wegener, *Neuronen und Neurosen: Der psychische Apparat bei Freud und Lacan*, München 2004.

Megjegyzés:
Rendszeresen szükséges technikai eszközök: